

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom
Njih svetosti papeža Leona XIII.,
Njih prevzvišenosti kneza nadškofa goriškega
in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaje

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 5. zvezka.

Pobožnosti in neketeri odpustki v malem serpanu.	129.
Življenje sv. Angelje Meriči.	
XII. pogl. Pričetek družbe.	131.
XIII. „ Angelja, prva prednica družbi.	136.
Kako se mej svetom kerščansko živi (Dalje).	140.
Ne terjaj, da te Bog precej vsliši.	145.
Papežev blagoslov.	147.
Kerščanskim poslom. III. Posel služi gospodarjem.	
13. Kako se ima opominjati, svariti?	152.
14. Skromnost. (Perva sestra ponižnosti).	154.
15. Krotkost (Druga sestra ponižnosti).	155.
16. Poterpežljivost. (Tretja sestra ponižnosti).	156.
Zahvala za vslišano molitev	157.
Priporočilo v molitev	159.
Kak je grešnik.	160.
Popravek.	160.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1892.

Napake

v izreki in naglaševanju naše knjižne slovenščine

(Dalje.*)

Krê's, do krê'sa, gen. brez predloga bi moral biti: krê'sa' ali krê'su', krê'sô'vi; krê'sni' da'n; krê'sni'ca. -lê'gati, -lê'gam v: polê'gati, polê'gam.

Lê'ha, lê'he, srb. lie'ha.

Lê'k, lê'ka (po Valjavcu); lê'ka'r, lê'kari'ca; lê'ka'r'nica; ali: lê'ka'r, lê'kari'ca; lê'ka'r'nica; lê'čiti, lê'čim; lê'čnik (kaker grê'snik).

Lê'n, lê'na, lènô'; lê'ni, -a, -ò; lènô'ba, lènô'bé; lèniti se; lènu'h; Lèn'čuk.

Lê'p, lê'pa, lèpô'; lèpèga, lèpèmù, lèpèm; lèpé, lèpè, lèpó', z lèpó'; lèpi, -a, -ò, lè'pèga itd.; lè'pši, -a, -e; lè'pšati; lè'pota g. lè'poté, Dalm. Suz. c: «nje lipoté», d. lè'pôtè, a. lè'potó', l. lè'pôtè (Dalm. Jez. 35 a: «u' vsej lépoti» je skoraj da tiskarna pomóto nam. «lipoti») i. lè'potó' pl. n. lè'poté, g. lè'poti' d. lè'potam, i. lè'pota'mi.

Lê'p, g. lè'pa' ali lè'pu' *Leim*; prilê'piti, prilê'pim; prilê'pil, prilê'pila, prilê'pilò, Dalm. Ps. 44 b: «pèrlej-pil». Slišal nêsam mej narodom nobene têh besêd, ali analogija kaže na tako naglaševanje, prim.: cê'p, cê'pa', cê'pim, cê'pil, cê'pila.

Lê's, lè'sa'; lè'sé'n, -a, -ò; lè'snika; lè'sa, -e, od tód: Lê'sar.

Lê'sk ali lè'sak, (pa: làska'ta'ti, làska'čem.)

Lê'ska, -e; lè'ska, v. -va, -vò; lè'sča, -e; lè'snik (na Dolénjském: olê'snik po vplivù besêde o'rèh ali o'rè'sàk.)

Lê'sčerba sr. nèm. *liehtscherbe*. Čudnò je, kakò je mógal Mikl. Et. Wb. tó besêdo izvajati iz *lucerna*, potèm kò je bilò že davnò povêdanò, od kòd móra biti; tudi nê prav, akò jo piše lešrba, leščrba, kër se izgovarja vsaj na Dolénjském čistò jasnò z ê (kar tudi v mnogih drugih primérèh stoji za sr. - nèm. *ie*, krê'g *kriec*) in s polnim *e* pred *r*.

Lê'tò, lê'ta, pl. lê'ta, lê't; lê'tos; lê'tošànj', -šnj'a, -e.

Lê'v, lè'va' *die abgestreifte Haut*; lè'viti, lè'vi se.

[Lê'v, lè'va *leo*. Takò sâm slišal, mislim, navadnò tó besêdo. Valjavec uči, da se govori lè'v, lè'va ali lè'va in tudi lè'v, lè'va (ali: lè'v, lè'va?) Po stsl. l'vũ hrv.

*) Prim. «Cv.» X. 12. Tu nastéte besêde se navajajo zavoljo tistih, ki po svojem domačem narêčju ne lóčijo é od é in torej knjižne slovenščine ne beró, kakár bi bilò tréba. Pišem pa tó nadaljevanje po zadnjém razloženém načinù, torej nekólikò drugači kakár v lanskih odstavekèh.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XI. tečaj.

V Gorici, 1892.

V. zvezek.

Pobožnosti in neketeri odpustki v malem serpanu.

Pred sto let so bili v Evropi zelo žalostni časi; sv. vera je pešala, nevera pa in greh sta se silno množila. Verni kristijani so bili v veliki nevarnosti zgubiti ne samo premoženja, ampak tudi sveto vero. To veliko nevarnost pogubljenja toliko duš, ketere je odrešil Jezus sè svojo predrago Kervjo, je premišljeval bogaboječi duhovnik Frančišek Albertini (ki je kot škof vmerl leta 1819) in sklenil vstanoviti družbo katoliških kristijanov, ki bi premišljevali Kristusovo terpljenje in nebeskemu Očetu darovali predrago Jezusovo Kri v odpuščenje svojih grehov, za sveto cerkev, za spreobrnjenje grešnikov in v pomoč vernim dušam v vicah. Papež Pij VII. goreč častivec presvete Rešnje Kervi, je povzdignil to družbo v bratovščino, ki je ravno prav za mašnike, ki vživajo vsak dan to predrago Kri in za druge verne, ki pristopajo večkrat v tjednu k sv. obhajilu. Nato so začeli častiti presv. R. Kri ves mesec in tako je zdaj mesec mali serpan ali julij posvečen predragi Jezusovi Kervi. Papež Pij IX. je podelil tej mesečni pobožnosti odpustke in sicer: ako se sè skesanim srcem in pobožno opravlja očitno v cerkvi (seveda

z dovoljenjem) za vsak dan v mesecu 7 let in 7 krat 40 dni odpustka in popolni odpustek enkrat v mesecu ali pa 7 dni potem, ako je bil gdo 10 krat pri tej pobožnosti in opravi spoved, se obhaja, obišče kako cerkev in moli nekoliko po namenu sv. očeta. Ako pa gdo opravlja to pobožnost ves mesec sam za se, prejme vsak dan v mesecu 300 dni odpustka in zadnji dan mesca ali pa enkrat 7 dni potem popolni odpustek, ako se še spove, obhaja, cerkev obišče in moli v nji po papeževem namenu (Pij IX. 4. Jun. 1850).

Dobre žene opravljajo ta mesec mesečno pobožnost v čast sv. Ane, kar je vse hvale in posnemanja vredno posebno v naših dneh.

Druzega malega serpana praznuje naša sveta cerkev Marijino obiskovanje pri teti Elizabeti. Ta praznik obhaja frančiškanski red vže od leta 1263. Papež Pij IX. ga je povzdignil na drugi red, v zahvalo, da je nazaj dobil svojo deželo. Ko je bil leto poprej bežal iz Rima, je na svojem begu v Gajeti podelil odpustek 300 dni za vsak dan in popolni odpustek tim, ki opravljajo devetdnevnicu pred tem praznikom ali pa mej letom, keder komu drago. Treba je opraviti spoved, pristopiti k sv. obhajilu in moliti za sveto cerkev in papeža.

Ravno tistikrat, ravno tiste odpustke in pod ravno tistimi pogoji je podelil tudi tistim, ki opravljajo devetdnevnicu v čast sv. Vincencija Pavlanskega (19. julija) (Pij IX. 5. Jan. 1849).

1. malega serpana, prvi petek v mescu, zato popolni odpustek bratovščin presv. R. Telesa in presv. Jezusovega Serca.

2. Marijino obiskovanje, popolni odpustek imajo udje roženkranke, karmeljske in sv. Jožefa bratovščine in živi rožni venec.

3. Perva nedelja v mescu, popolni odpustek roženkranke bratovščine.

7. Pervi četrtek v mescu, popolni odpustek bratovščine presv. R. Telesa.

9. Sv. Nikolaj in tovariši marterniki pervega reda sv. Frančiška, popolni odpustek za vse v frančiškanskih cerkvah.

14. Sv. Bonaventura, cerkveni učenik iz pervega reda sv. Frančiška, popolni odpustek za vse v frančiškanskih cerkvah.

16. Karmeljska mati božja, popolni odpustek denes ali pa mej osmino karmeljske bratovščine in naše ljube Gospe.

17. Popolni odpustek bratovščine presv. R. Telesa in živega rožnega venca.

19. Popolni odpustek družbe sv. Vincencija in sv. Destinva.

22. Popolni odpustek za ude bratovščine presv. R. Telesa in brezmadežnega Serca Marije za spreobnjenje grešnikov.

24. Sv. Frančišek Solan, spoznavavec iz prvega reda sv. Frančiška, popolni odpustek za vse v frančiškanskih cerkvah.

26. Popolni odpustek karmeljske bratovščine.

29. in 31. popolni odpustek bratovščine presv. R. Telesa.

Enkrat v mescu, ko imajo mesečno skupščino ali shod, imajo popolni odpustek: udje tretjega reda, bratovščine sv. R. Telesa, presv. Jezusovega Serca in apostoljstvo molitve.

Enkrat v mescu, keder komu drago, imajo udje tretjega reda, bratovščine sv. R. Telesa, presv. Jezusovega Serca, naše, ljube Gospe, apostoljstvo molitve, udje in dobrotniki družbe sv. Vincencija popolni odpustek.

Eden petek v mescu se morejo vdeležiti popolnega odpustka udje apostoljstva molitve.

Eno nedeljo v mescu je podeljen popolni odpustek karmeljski bratovščini, ako ima takrat svojo mesečno procesijo.

Dvakrat v mescu ima popolni odpustek bratovščina brezmadežnega Serca Marije za spreobnjenje grešnikov.

Po Acta Ord. Min. 1885. Beringer, Die Ablässe 1887. Marien-Psalter 1891. P. A. F.

Življenje sv. Angelje Meriči.

P. F. H.

XII. poglavje.

Pričetek družbe.

Ko je potihnila vojska, so se vernili vsi begunci iz Kremone na svoja posestva. Tudi naša družba je šla nazaj v Brešijo. Pobožna vdova Hipolita in Avguštin Galo sta silila Angeljo, naj v Brešiji pri nji biva. Rada je sprejela za nekaj časa to ponudbo. Pozneje se je preselila v bolj prilično hišo, ki je bila blizu cerkve sv. Barnaba. Menila je, da bo mogla tukaj lože zveršiti delo, za katero jo je namenila previdnost božja.

Tudi je spoznala, da je vže čas vstanoviti družbo, kaker jo je videla v prikazni. V ta namen zbere okoli sebe dvanajst pobožnih devic iz mesta. Te so bile, rekel bi, kvas družbi. Zgodovina nam je ohranila njih imena. Bile so: Simona Borni, Katarina in Dominika Dolče, Dorozila Činelli, Pelegrina Kasali, Klara Gaffuri, Pavla in Lavra Pešijeri, Barbara Fontana, Klara Martinengo, Marjeta Olmo in Marija Bartoletti.

S temi devicami je stopila v prav tesno zvezo. Skupno so opravljale razne pobožnosti, koliker so jim okoliščine in čas dopuščale. Ko je Angelja pervikrat šla na božjo pot v Varallo, še niso bile kapele dodelane. Ker je slišala, da je zdaj vse izdelano, sklene iti se svojimi tovarišicami tje na božjo pot. Tudi Hipolita in Avguštín Gallo se jim pridružita. Mesca avgusta 1. 1532 so šli na pot. Mej potjo so večinoma molili. Ko so prišli na sv. goro in videli prelepe slike, ki so predstavljale terpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa, so vsi bili do solz ginjeni. To priliko je porabila tudi Angelja in opominjala svoje učenke, naj ljubijo iz vsega serca svojega nebeškega ženina. Na tem kraji je bilo tudi, da jim je razodela svoj namen. Hoče jih rabiti kot dvanajst temeljnih kamenov za duhovno poslopje, katero namérja po božji previdnosti vstanoviti v katoliški cerkvi. Naj toraj zdaj skerbe, da same dosežejo tisto stopinjo popolnosti in bo v njih sercih gorela tista božja ljubezen, h kateri bodo enkrat druge vemale in napeljevale.

Ko je naša romarska družba opravila svojo pobožnost, vernila se je proti domu skozi mesto Milan. Tukaj je hotela še počastiti sv. žrebelj, keterega ondu hranijo in verni zelo časté. Ko vojvoda izve o prihodu Angeljinim, jo gre precej obiskat. Dolgo časa se je razgovarjal s pobožno devico, ker si jo je že v Brešiji izvolil za svojo duhovno vodnico. Ko je Angelja iz vljudnosti vojvodi obiskanje vernila, sprejel jo je na svojem dvoru sè vso častjo. S tem je hotel pokazati svojim podložnim, kako zelo čisla in spoštuje to sv. devico. Na novo jo je zopet prosil naj ostane v Milanu. Naj si izvoli le kak kraj, ki jej je všeč; in če noče sama tukaj ostati, priderži lahko vso družbo pri sebi. Vojvoda bo vže skerbil za vse potrebno. Pa Angelja se ni dala pregovoriti, da bi odstopila od tega, kar ji je dal Bog spoznati v oni prikazni. Kaker ni bila sprejela ponudbe benečanskega starašinstva, in pozneje papeža samega, tako zdaj tudi ne vojvodove. Vernila

se je nazaj v Brešijo in bivala v hiši poleg cerkve sv. Barnaba, kakor smo že omenili.

Vender ni ostala več dolgo na tem kraji. Bila je v Brešiji prelepa cerkev sv. Afre. Zvali so jo tudi „pri kervi sv. Favstina“, ker je ta svetnik na tem kraji za časa preganjanja z mnogimi drugimi marterniki prelil svojo kri za Jezusovo sv. vero. Ta kraj so imenovali tudi „pokopališče sv. Latina“, ker je sv. Latin, ki je bil četerti škof v Brešiji, ondi pokopal ostanke mnogo svetnikov, in bil tudi sam tam pokopan. Gotovo je, da je na tem kraji počivala neštevilna množica marternikov, ketere je sv. Apolonij drugi škof v Brešiji, s trupli sv. Favstina in Jovite tukaj pokopal. Korarji imenovani sv. Janeza od Laterana so opravljali v tej cerkvi božjo službo. Zavoljo njih vzglednega in pobožnega življenja jih je narod zelo spoštoval. Vse to je zbudilo v serci Angeljinem misel, da bi si poiskala stanovanje blizu te cerkve. Gotovo jej je to misel navdihnil Bog. Kako primerno je, da se razcvete vert pobožnih devic na kraji, ki je bil napojen s kervjo toliko marternikov! Blizu te cerkve si poišče primerno hišico in se preseli vanjo. K sebi vzame tudi eno iz mej dvanajst učenk, Barbaro Fontano, s katero je skupaj živela. Ostala je pri njej do konca njenega življenja.

V bližnji cerkvi ste opravljali svoje pobožnosti. Tje je zahajala Angelja večkrat mej dnem sè svojo tovarišico, da počastiti zakrament presv. Rešnjega telesa. Ž njim je tudi skoraj vsaki dan krepčala svojo dušo. Pod vodstvom pobožnih korarjev je čudovito napredovala v popolnosti. Njena tovarišica Barbara jo je posnemala, kakor je vedela in znala. Ker jo je preživela nekaj let, povedala je pozneje marisiketero čertico iz njenega življenja. V tem stanovanji ni nigdar kuhala. Za posteljo je imela stol, na katerem si je nekoliko odpočila, naslonivši glavo na zid ali na naslanjačo. Njena obleka je bila prav revna in priprosta. Molila je skoraj brez prenehanja; njena spokorna dela so bila tako ostra, da si moreš komaj misliti.

Tista hišica je bila prav majhina in tesna, skrita v nekem kotu mesta. Za družih enajst tovarišic je bilo prav neprilčno hoditi sem vsaki dan, ker so živele tu in tam po mestu, neketere celo zunaj mesta na kmetih. To prisili Angeljo, da prične naslednje leto 1533 resno misliti na bolj prilčno stanovanje. Sklene na bolj primernem kraju napraviti majhino kapelico ali oratorij, kjer bo mogla lože svoje učenke zbirati okoli sebe, učiti jih in

ž njimi skupno opravljati razne pobožnosti. Ta namen Angeljin izve pobožna gospa Elizabeta Prato, zelo bogata vdova, ter pōdari Angelji eno svojih hiš, ki je bila sredi mesta blizu stolnega terga. Precej priredi Angelja v tej hiši primerno molitevnico ali oratorij. Pozneje je prišla ta hiša v last Janezu Biankiju. Tedaj je bila kapelica jako zanemarjena. Bianki jo sklene zopet popraviti; to je storil leta 1621. Leta 1672 je bila še ohranjena. Pisavec Lombardi nam je to kapelico, ki je tako rekoč zibel reda sv. Uršule, prav natanko popisal.

Altarna podoba je kazala Jezusa na križu. Pod križem sta stala Marija in sv. Janez in še dve drugi ženi. Na stropu in ob straneh je bilo videti še pet drugih slik. Vse so bile slikane na presni zid. Perva podoba na stropu je kazala sv. Uršulo z banderom zmage v roki; druga Marijino vnebovzetje in tretja sv. Afro, ko so jo vergli divji zverini, ki se je pa krotko vlegla k njenim nogam. Ta devica je umerla marterniške smerti v Brešiji za rimskega cesarja Hadrijana. Njen spomin obhaja kat. cerkev dne 24. maja. Četerta slika ob strani je kazala hčer Ogerskega kralja, sv. Elizabeto, v obleki tretjega reda. Okoli nje je bilo več devic, ki so predle in delale; druge so sedele okoli mize, oblečene kaker Uršulinke, katerim je stregla sv. Elizabeta. Zadnja slika ob strani je predstavljala sv. Pavlo sē svojo hčerjo Evstahijo, ki je bila učenka sv. Jeronima. Bile ste v čolnu, ki je bil privezan na skalo; morje ga je hitelo potopiti. Nad vrati zunaj pa je bil napis: Zveličana Angelja Meriči, zercalo devic v Brešiji, je na tem kraju po božji naredbi najperva prav modro učila in vodila svetne device. Ker je pogostokrat tukaj bivala, razsvitljevala je sē svojimi čednostmi ta kraj, keterega sta zob časa in nemarnost ljudi zelo poškodila. Jan. Bapt. Bianki, njen častivec ga je zopet prenovil leta 1621.

Kaker hitro je Angelja ta kraj spremenila v kapelico, imela je že tistega leta ali vsaj začetkom prihodnjega tukaj svoje zbirališče. Opominjala je svoje tovarišice k pravi popolnosti in, da se naj čisto darujejo Bogu in pripravljene bodo k vsemu, kar bo zahteval od njih.

To je bilo prvo seme, katero je sejala mati Angelja, iz keterega je zrastla družba redovnic sv. Uršule, ki se je tekom časa tako zelo razširila in storila vže toliko dobrega. Res čudna so božja pota! Ob enem in istem času nastali ste dve družbi v katoliški cerkvi v obrambo zoper nevarnosti, ki so jej pretile.

Leta 1534 je v Parizu na praznik Marijinega nebovzetja sv. Ignacij iz Lojole v cerkvi naše ljube Gospe sè svojimi tovariši storil prve obljube. Obe družbi je navdajal enak duh, obe ste imeli enak namen, vzgojevati mladino v kerščanskem duhu in jo varovati pred zmotami, ketere sta bila raztrosila Kaljvin in Martin Luter. Ni tukaj naš namen, da bi obširneje govorili o „Jezusovi družbi.“ Vender nam kaže to prečudno božjo previdnost, ki ravna vse tako modro! Ko so sovražniki sv. cerkve devištvo tako napali, ko je njih divjost in strast Bogu posvečene device iz samostanov preganjala, prav tedaj je sklenila naša svetnica, buditi hrepenenje po deviškem stanu in okoli sebe nabirati device pod zastavo Kristusovo. Tudi takih, ki zavoljo vboštva ali bolehnosti ali iz kakega družega vzroka niso mogle stopiti v samostan, ni zametala. Lehko so živele doma, pa so vender bile mej seboj v zvezi in uživale vse duhovne dobrôte, kaker v samostanu. Saj so tudi po družinah, kjer so živele, opravljale lahko apostoljsko delo, ko so otroke vzgojevale v pobožnosti.

Iz ponižnosti se je Angelja obotavljala družbo za terdno ustanoviti, če prav je bila prepričana o resničnosti prikazni, ki jo je pripravila na to misel, in jo je spodbujal tudi njen takratni spovednik kanonik Serafin, jako svet, učen in moder mož, kete-remu je Angelja vse razodela. Pa ona je vedno mislila, da je nezmožno orodje za tako velik namen. Tako je preteklo več kaker eno leto. Necega dne pa se jej prikaže angelj z bičem v roci in jo začne nevsmiljeno udrihati. Potem jej nejevoljno reče, da mu je bilo vkazano to storiti zavoljo njenega obotavljanja. Precej potem se jej prikaže božji Odrašenik in jej očita njeno maloserčnost in odlašanje. Angeljo to jako prestraši. Vsa ske-sana pade na kolena in prosi Boga odpuščenja za svojo nemarnost in obotavljanje. Terdno obljubi, da hoče precej spolniti božjo voljo.

Kaker menijo skoraj vsi pisavci njenega življenja, je imela o tem času še drugo prikazen. Prikazala se jej je sv. devica in marternica Uršula v veliki družbi nebeških devic. Vse jej prigovarjajo, naj precej ustanovi družbo. Obljubijo ji svojo podporo pri tem imenitnim delu; tudi so jej dale potrebnih vodil. To prikazen nam kažejo razne podobe, ki se nahajajo po starih knjigah, po cerkvah in na raznih svetinjah. Sv. Angelja kleči pred sv. Uršulo, ki jej daje bandero v roko v znamenje, da bo postala vodnica trume devic.

Ta prikazen jej je dala priliko, da je imenovala družbo po sv. Uršuli. Ko je pozneje svojim hčeram hotela povedati vzrok, je molčala o prikazni iz ponižnosti, ter rekla le, da ne ve primernejšega imena. Če izroči svojo družbo varstvu tako mogočne patrone devic, terdno upa, da jih bo varno vodila po težki in nevarni poti devištva, kaker nekdam svojo izvoljeno trumo. Vsem bode ta sv. vodnica sè svojimi tovarišicami ščit, zgled in vodilo, da tudi one srečno dospó mej izvoljeno družbo v sv. nebesa.

Vse to kaker tudi prigovarjanje njenega spovednika jej je dalo serčnost, da za terdno vstanovi družbo, katero ji je odločila božja previdnost. Angelja razodene svoj namen tudi svojim tovarišicam. Neizrečeno je bila vesela, ko vidi, da so vse pripravljene in jej veselo obetajo, da jo bodo rade slušale v vsem, karkoli jim bo rekla in vkazala. Za imenitno delo vstanovitve je odločila 25. dan mesca novembra 1535 leta. Angelja je bila tedaj v 61. letu svoje starosti. „Ta dan,“ — je rekla, — „je najprimernejši za to veliko slovesnost, ker ta dan sv. cerkev obhaja praznik sv. device Katarine, ki je bila tudi z Jezusom zaročena. Ona bode vedno v zgled vsem, ki se bodo sčasoma zavezale, da se odpovedo možitvi in brezmadežno nebeško jagnje izvolijo za svojega ženina. Omenjeni dan je prejelo vseh dvanajst tovarišic v cerkvi sv. Afre presv. Rešnje telo. Potem se zberó v že omenjeni kapelici, kjer so se zavezale h skupnemu delovanju.

Na kak način so to storile, nam zgodovina ni ohranila. Gotovo je, da so obljubile, vsa pravila natanko izpolnjevati. Zgovinar Done pa pravi, da se jim je tisti dan pridružilo še petnajst devic, ki so bile vže poprej v to odločene in odbrane. Potem takem je štela družba prvi dan svojega obstanka z ustanovnico vred 28 oseb.

XIII. poglavje.

Angelja, prva prednica družbi.

Red, po katerem naj žive device te družbe, je bil nekako tale: Angelja jih ni hotela z nobeno pravo obljubo zavezati. Vender je opominjala vse, naj z dovoljenjem svojega spovednika v kratkem store časno obljubo devištva. Tudi ni zahtevala, da bi skupaj živele ločene od sveta, marveč je hotela, da žive doma pri svojih v spodbudo in na korist svojemu bližnjemu. Njen namen je bil, da bi poleg molitve, spokornih del in pogostega

prejemanja sv. zakramentov opravljale vsa dela kerščanske ljubezni, ki služijo bližnjemu v zveličanje.

Toraj so morale po svojem vodilu stiskane osebe svojega spola obiskovati in tolažiti; revne in zapuščene z milostinjo podpirati; nevedne in zašle opominjati in resnice kerščanske vere učiti; zanemarjene otroke vaditi dela, zlasti jih učiti raznih ročnih del. Njih dolžnost je bila tudi, obiskovati po hišah in bolnišnicah bolnike in jim ponižno streči. Z eno besedo: v vsem naj posnemajo našega gospoda Jezusa Kristusa, ki je tukaj na zemlji bil služabnik vsem ter povsod, koder je hodil, skazoval bližnjemu dušne in telesne dobrote.

Po zgledu Jezusa Kristusa, ki ni gledal na imenitnost oseb, je hotela tudi Angelja, da more vsaka devica, bodi si keterega koli stanu, stopiti v njeno družbo. Zato se je pogostokrat prigodilo, da so bile ob enem gospe plemenitega rodu sè služabnicami in deklami vred sprejete v družbo. Mej njimi ni bilo nobenega razločka. Hotela je, da se niti po opraviilih, niti po obleki ena od druge ne ločijo. Edino, na kar se je pri sprejemu gledalo, je bilo to, da je imela pravi poklic. Glede obleke je le zahtevala, naj se nosijo take barve in takega kroja, da ne bo na njej nič posvetnega in prevzetnega. Sprejem v družbo ni bil z nikakimi stroški združen; zato so mogle tudi vboge deklice stopiti v družbo. Le skerbeti so potem morale, da se pošteno prežive z delom svojih rok. Če je pa ena ali druga zavoljo starosti ali bolezni onemogla, morale so druge, vsaka po svojem imetji ali pa z milostinjo, za njo skerbeti. Tudi so morale bolnim sestram druge, brez ozira na njih stan, v bolezni streči. Če je ketera vmerla, so jej morale stanu primeren pogreb oskerbeti in poleg tega neko število sv. maš, molitev in sv. obhajil za rajno darovati. Na ta način se je mogla tudi najvbožniša dekle sprejeti v družbo. Tiste, ki so imele še stariše ali druge oskerbnike, so se le ž njih dovoljenjem sprejemale. Pa tudi potem, ko so družbi pristopile, so morale ostati pod pokorščino tistih, ki so za nje skerbeli. Tudi jim vodilo ni nakladalo, da bi morale imeti določenega spovednika, kaker je pri redovnicah navada. Le priporočala jim je, naj si za spovednika zberó pobožnega, učenega in modrega mašnika, ki jih bo previdno napeljeval k pobožnemu življenju in pogostemu prejemanju sv. zakramentov. Zakaj takrat pogosto prejemanje sv. zakramentov ni bilo v navadi. Da se je ščasoma na bolje obrnilo, pripomo-

gla sta mnogo sv. Kajetan iz Tijene in sv. Ignacij iz Lojole.

Sv. Angelja je tudi dobro znala, da družba ne more terdnih korenin pognati in vzdržati se brez vodstva in nadzorstva. Zato je po mestu živeče sestre razdelila po oddelkih. Vsaki oddelek je imel svojo varihinjo ali paznico. Za to častno opravilo je zbrala osebe, ki so se odlikovale s svojo pobožnostjo in bile modre in previdne v svojem vedenji do družih. Te so imele dolžnost, da vsaj vsake štirinajst dni po hišah obišejo njim izročene sestre. Razen tega so jih morale tudi ob določenem času k sebi poklicati, da jih poučijo o namenu njih poklica in o sredstvih, katerih se moraja pridno posluževati, da bodo napredovale v popolnosti. Čez vse te pa je postavila še neko število vdov, ki so morale biti vže najmanj petdeset let stare, modre in previdne. Te so morale kaker dobre in ljubeznjive matere paziti na vedenje družih in precej v začetku zatreti vsaki nered ali nemarnost. Zato je imela vsaka še svojo svetovavko, ki jej je morala povedati vse, kar je napačnega zapazila, in se ž njo posvetovati o tem, kar bi bilo graje vrednega.

Tudi je Angelja naprosila nekaj veljavnih mož, ki so bili pobožni in modri, naj bodo varihi družbe. Dolžnost teh mož je bila, braniti in varovati device vsacega zasramovanja in napada lahkomišljenih in hudobnih ljudi.

Vse to je Angelja precej od začetka vredila. Iz vsega se vidi, da je bila od Boga razsvetljena in da jo je vodil božji duh. Da bi se natanko spolnovanje vseh naredeb tudi ohranilo, spoznala je za potrebno, da spiše nekako vodilo, katero bodo imele vedno pred očmi in iz njega spoznavale svoje dolžnosti. Zato goreče moli in se ostro pokori, da bi jo Bog razsvetil za tako imenitno delo. Potem je šla k učenemu in jako spoštovanemu gospodu Gabrijelu Kocanu, da bi jej spisal vodilo, kaker mu ga bo narekovala. V svoji knjigi „Razlaganje poterdilnega pisma papeža Pavla III.“ ki jo je pozneje dal na svetlo, piše o tem vodilu tako: „V tem vodilu ni nič mojega; imam le to malo zaslugo, da sem njene besede in misli, koliker mogoče zvesto in natanko zapisal. Ona sama je od Boga razsvetljena sestavila vodilo. Iz ponižnosti pa ni pustila, da bi bil v uvodu imenoval njeno ime.“ Ravno ta ponižnost jo je tudi silila, da se je v tem posvetovala s svojim spovednikom, raznimi mašniki in redovniki, da, celo s pobožnimi in razumnimi ženami, preden je izročila

vodilo s poterjenje svojemu škofu. Ta je bil takrat Frančišek Kornaro.

On je izročil vodilo svojemu generaljnemu vikarju Lovrencu Muciju, da ga pretehta in pové svoje misli o njem. Ta je precej sprevidel, da iz vsega vodila veje božji duh; zato si ni upal niti pičice spremeniti. V obširnem pismu je potem škof dne 8. avgusta 1536. leta poterdil vodilo. Da bi device tem bolj spodbudil k natančnemu spolnjevanju, je podelil za vsaki dan 40 dni odpustkov vsim, ki se bodo natanko ravnale po tem vodilu.

Iz vsega serca se zahvali Angelja nebeškemu ženinu da se je tako srečno izešlo. Zdaj jej je bila prva skerb, da vodilo tudi dejanski izverši. Najprej je bilo treba izvoliti družbi predstojnico. Ko je bilo v ta namen vrejeno, kar je bilo treba, zbere dne 18. marcija 1537. l. vse svoje hčere k volitvi prednice v že omenjeni kapelici. Iz zapisnika te volitve je razvidno, da se je zbralo devet in petdeset družabnic, sedemnajst jih ni moglo priti. Toraj je družba štela 76 udov. Najprej je bilo treba izvoliti prednico vsej družbi. Enoglasno izvolijo vse Angeljo. Ali ona jih jame prositi, naj si izvolijo drugo, kaker da nima potrebnih zmožnosti in da je za ta težavni posel vže prestara. Ali prošnje niso pomagale. Le to željo so jej spolnile, da jej niso pridele naslova „vstanovnice družbe“, kaker so vse želele. Temu je bila Angelja vedno nasprotna ter je rekla, da je Bog sam začetnik „družbe svojih izvoljenih nevest“. Po izvolitvi prednice so si izvolile še predstojnice in pa vdove. Teh so pervikrat izvolile le štiri. Ker je pa število družabnic od dne do dne rastlo, je bila Angelja kmalu prisiljena njih število pomnožiti, tako da jih je bilo osem. Tem je bila izročena skerb in nadzorstvo nad devicami, ki so živele po mestu raztresene. Mej vsemi je Angelja odlikovala grofinjo Lodrone, Lukrecijo z imenom. To jej je bila tudi tako rekoč desna roka. V svoji zadnji bolezni jo je imenovala tudi za svojo namestnico. Po Angeljini smerti si jo je zvolila družba za prednico.

Tudi za duhovno vodstvo svojih hčera je Angelja skerbela. Zato si je zbrala dva pobožna mašnika, ketera je spoštovalo vse mesto, kanonika Pavla Kremonskega in Krizanta. Pod vodstvom teh duhovnih vodnikov se je družba kaj lepo razcvetala. Jako je svetnico podpirala tudi Jeronima Buski. Zgodovinar p. Benjamin Cuki, iz reda sv. Avgušтина, jo v svoji knjigi „sveta Brešija“ imenuje zveličano. Posebno hvali njeno nedolžnost, pobož-

nost in gorečnost za zveličanje svojega bližnjega. Sè svojim zgledom in opominjevanjem je več zgubljenih ovčic zopet pripeljala na pravo pot, druge pa vodila po poti popolnosti. Vmerla je v glasu svetosti pet let po sv. Angelji, da se na onem svetu zopet združi sè svojo materjo in v sv. nebesih pomnoži trumo izvoljenih devic.

Kako se mej svetom kerščansko živi.

VI. SVETO REŠNO TELO.

1. Prejemati večkrat sveto Rešno telo, to je eden najbolj izdatnih pripomočkov, da se napredova v popolnosti. Sveti Frančišek Saleški pravi: „Če te prašajo otrocitega sveta, čemu da hodiš tako pogostoma k svetemu obhajilu, odgovori jim: zato da bi se naučil, kako je treba ljubiti, da bi se očistil svojih slabosti, da bi se znebil svoje siroččine, da bi se tolažil v terpljenju, da bi se krepčal v slabini“. Tisti, ki tu malo delajo, naj to store, ker imajo čas; tisti, ki delajo mnogo, naj to store, ker jim je treba moči; kedor mnogo dela in ima vedno opraviti, njemu je treba močnejše hrane in po večkrat. (1)

2. Priprava za sveto obhajilo je dvojna; ena je daljna in tako rekoč privajena, druga bližnja. Perva obstoji v tem, da si človek prizadeva za čisto serce, da sovraži vsaki greh in da ima vedno živo željo, prejeti to nebeško jed.

3. Bližnjo pripravo je razložil sveti Frančišek Salezij na kratko takole: „K svetemu obhajilu naj se prinese serce ljubezni žareče“. Naj se toraj pozabi na vse stvari in misli le na stvarnika, ki se ga prejme. (2)

4. Razen tega se moramo popolnoma prepuustiti, pravi ravno ta svetnik, božji previdnosti, ne le glede časnih blagrov, temuč posebnostno glede večnih, s tem da izročimo dobrotljivosti božji vsa svoja nagnjenja, želje in zahteve ter da jih njemu predamo“. Potem moremo biti zagotovljeni, da bo Gospod deržal svojo obljubo in spopolnjeval našo nizkost, dokler se ne zedini ž njegovo slavo.

5. Eno samo sveto obhajilo je zadosti, da nas posveti. Če pa venderle ne dosežemo milosti posvečenja, pride to odtod, ker najde Jezus Kristus naša serca napolnjena sè zemeljskimi željami in nečimerno ljubeznijo, ali on jih hoče najti prazna, da bi vladal v njih. Moraš se toraj pred svetim obhajilom in po svetem obhajilu vsega Bogu prepustiti in iskati samo njegovo ljubezen. njegovo voljo, edino le to in iz celega serca.

6. Dan pred svetim obhajilom obujaj pogostoma take zdihljeje, v katerih so svete in goreče želje in popolnoma zaupanje, zveličati se. Na dan svetega obhajila bodi v tvojih vdihljejih hvaležnost in mir v Bogu. Vse to pa naj bo neprisiljeno, krotko, mirno in ljubeznivo. (3)

7. Pogovarjamo se pa z Bogom, ako ga preišljujemo v duhu. Če tedaj tudi opustiš zdihljeje, se vender ne begaj že zavoljo tega. Upaj, da ti bo Bog dal drugikrat milost, da jih nadomestiš in ostani miren.

8. Če se prepustiš pri svetem obhajilu božji volji, boš prenašal suhoto serčno in popolnoma miren, ne da bi ji hotel pozivedeti vzroke. Vdana duša sprejme vse kot od Boga poslano; tolažila ji ne prizadevajo preneizmernega veselja, suhota ne prevelike neprijetnosti. (Preberi tu še enkrat, kar je povedano o molitvi str. 77. in dalje.) (4)

Dostavki.

(1) Najpotrebniša priprava je čistost serca. Saj veš, da je Sin božji noge vmil učencem, preden so šli k zadnji večerji. Vse mora biti očiščeno, ne le roke, temuč tudi noge in Jezus Kristus mora biti tisti, ki nas čisti.

Tistega, ki je prišel na ženitnino, pa ni imel svatovskega oblačila, niso samo spodili od mize, tudi vklenili so ga in v ogenj vergli, da naj tam večno terpi in brez koristi solze toči. In vender je bil tudi on povabljen v gosti in so ga morebiti prisilili, da naj gre tja.

(2) Ta skrivnost ljubezni se vpira zemeljskim čutom in napuhu človeškega razuma. Sveto pismo je pa ravno tako natančno glede včlovečenja, kaker glede pričujočnosti Jezusa Kristusa v zakramentu presvetega Rešnega Telesa. Pri darovih dobrotljivega Boga je vse bistveno. Meso, ki ga je njegov Sin v resnici nase vzel za vse ljudi, to vrača vsakemu posamezne-

mu v ravno tisti bistvenosti v najsvetejšem zakramentu. Sleher- ni, ki ljubi in v resnici čuti, kako smo zopet ljubljani, (in le s takimi govorim) ne more družega, kaker molčati in moliti. Preprosta ljubezen tu vse po čerki veruje. To pravo telo je prava jed; ta kri prava pijača.

Kako sladko je, verovati v pričujočnost Jezusa Kristusa! Kako genljivo! Kako ljubi, kako prevzemlje in kako zelo je to- raj primerna našim potrebam ta pričujočnost in vredna njega, ki nas tako zelo ljubi! Molči, radovedno in prevzetno modrijan- stvo, modrost, ketere nespametnost je očitna, siromaška ker- parija posvetne vednosti! Odstopita meso in kri, ki mi ne razo- deneta nobene skrivnosti! Srečni tisti, ki ne vidijo in vender verujejo. Meseni človek, človek brez vere, odgovori mi, nad čem dvojiš! Ali dvojiš nad dobrotljivostjo, ali nad močjo Jezusa Kri- stusa, ki na ravnost pravi da bi pokazal svojo milost: „To je mo je me so!“ Ali meniš, da nam beseda, ki je meso postala, ne da bi bila zgubila svojo božjo bistvenost, ne more dati še zdaj ravno tisto meso, ne da bi količkaj zgubila na svoji vrednosti, in naj skuša, kaker koli hoče, to zakriti brezbožnost ali slučaj- nost? Tvoja terma le dokazuje, da ne poznaš ne veličastva Jezusa Kristusa in ne njegove preobilne ljubezni.

(3) Posvetno veselje se ne da združiti z ljubeznijo do Bo- ga, in zavoljo tega jih toliko, ki hodijo k svetemu obhajilu, ne najde pravega veselja. Drugod iščejo svojega zadovoljstva. Radi imajo, da jim ljudje skazujejo čast, ljubijo duhovite zabave, pri- jetno branje, nemir in raztresenost serca. Derže se radi le una- njosti in zavzeti so za stvari, ki se visoko cenijo na tem svetu. Strasti so jim žive in delavne. Z lahkomišljenostjo, ki jo sveti Avguštin imenuje duhovno prešuštvo, iščejo tolažbe, ki jo je najti edino le v Bogu. S takim dušnim stanom, ki je čisto na- sproten duhu svetega evangelija, ne smejo upati, da bojo šli v veselje svojega Gospoda. Ker jim on ne zadostuje, zato jih paha od sebe, zato čutijo le očitanje, in suhota, za radi ketere se pri- tožujejo, je pravična kazen suše v njih lastnem sercu.

(4) Ta sveti zakrament tako tesno združi človeka, ki je dobro pripravljen, z Jezusom Kristusom, da sta oba le ena celota. Ta hrana stori, da Jezus Kristus v nas živi, govori, dela, terpi in vse čednosti izveršuje. Stori tudi, da vsaki dan napre- dujemo v božjem in z Jezusom Kristusom v Bogu skritem živ- ljenju. Ponižuje nam razum, križa naše meso, kroti naše divje

strasti, daje nam moč zoper skušnjave in navdihuje nam zbravnost in pobožnost. Vzderžuje nas v edinosti z Bogom s popolnoma notranjim življenjem in odteguje nas od kratke in kerhke posvetnosti, v nas pa vnema željo po kraljestvu božjem. Prešinja nas z večnim studom nad vsakim smertnim grehom in napravlja, da imamo otročji strah tudi pred najmanjšim odpustljivim grehom. Vzderžuje nas v terpljenju in skušnjavah in nas podpira na romanju na sveto goro božjo.

Da se storimo vedno bolj vredne svetega obhajila, se moramo sčasoma navaditi, da bomo znali same sebe premagati, čednost izverševati, k Bogu se zatekati s kratkimi, preprostimi, toda iz serca izvirajočimi molitvami. Okus nad tem, na kar smo toliko navezani, se bo zgubil, da še ne bomo vedeli, kedaj. Milost božja se bo polastila našega serca, hrepeneli bomo za Jezusom Kristusom, ki naj nam bo hrana za večnost. Koliker bolj bomo vživali od tega nebeškega kruha, toliko bolj nam bo rastla vera. Nič se ne bomo tako bali, kaker da ne bi sami sebe s kakšnim grehom zavernili od mize Gospodove Pobožnost naša, ne le da nam ne bo nadležna in zoperna, še izvir nam bo tolažbe in polajšanje terpljenja. Storimo se tedaj vredne, da se bomo smeli večkrat bližati svetemu zakramentu, ker brez njega bomo vedno mlačno živeli, brez sadu za svoje zveličanje. Brez njega veslamo proti reki in ne pridemo naprej. Če se pa hranimo z mesom Jezusovim in njegovo besedo, bomo enaki ladji, ki jo veter žene z razpetimi jadrji. Srečni tisti, ki so v takem stanu ali si kaj takega prav in serca žele! Zakrament presvetega Rešnega Telesa je zakrament ljubezni. Kako zelo nas je ljubil Jezus Kristus, da se nam je dal v vsagdanjo hrano. Vsaki dan nam hoče hraniti dušo, ravno tako, kaker nam zemeljski kruh hrani telo. Zemeljski kruh vstavlja le smert in brani, da nam ne razpade telo; Jezus Kristus pa, kruh naše duše, je vodi in pripelje v večno življenje. To je tisti iz nebes dodeljeni kruh, ki daje življenje svetu. Sam svoj sovražnik bi bil in bi sam sebi hotel smert, kedor ne bi imel lakote po tem kruhu.

Zato se bližaj rad Gospodovi mizi. Zveličar je tu in te pričakuje s preobilnimi milostmi. On je Jagnje, ki se je darovalo za grehe sveta in ki hoče biti živež pri tej nebeški gostiji. Prihajajte otroci božji, sitite se s tem božjim mesom in s to božjo kervjo, ki odjemlje grehe sveta! Žarke svoje slave zakriva, da se vam ne bi bleščalo v vaših slabih očeh in da vam zbuja več

zaupanje. Verujte, ljubite, upajte! Sprejmite v serce goreče ljubljenega in dajte mu, da bo vedno vladal v njem. Pri vsakem drugem zakramentu se vdeležimo tiste milosti, ki je pridružena njegovi vstanovitvi, v tem zakramentu pa prejmemo Jezusa Kristusa samega, vir vseh milosti, začetek in konec naše vere.

VII. POSVEČEVANJE PRAZNIKOV.

1. Vsaki dan je treba Gospoda moliti in častiti; a zbral si je neketere, ob katerih zahteva posebno češčenje, in to so prazniki.

2. Treba jih je posvečevati s posebnimi djanji pobožnosti, iti k sveti maši, prejemati svete zakramente, moliti, poslušati besedo božjo in brati spodbudne bukve.

3. Odtod pa ne sledi, da je treba s prenapeto pobožnostjo vtruditi si telo in duha. Vsaka prenapetost, tudi v svetih stvarih, je graje vredna. Tudi tu velja, kar je bilo iz početka rečeno o molitvi.

4. Smemo se zanesti, da se tudi tako še praznik posvečuje, ako pošteno koga obiščemo, ako se po potrebi malo sprehodimo, spodobno razveseljujemo, ker se vse to more in mora na Boga obrniti in če se tudi oberne. Ravno taka je z drugimi djanji, ki jih življenje seboj prinese in zato ne nasprotuje posvečevanju praznikov vživanje hrane, spanje in počitek, pa tudi ne skerbi za dušo.

5. Kar sem zdaj povedal, bodi rečeno v tolažbo tistim, ki se pri posvečevanju praznikov nespametno vznemirjajo in se derže bolj farizejskega praznoverja stare judovske sobote, kaker pa svete prostosti duha, ki nam jo je dal Jezus Kristus po svojem svetem evangeliju. Obojega se je treba varovati, preobilne raztresenosti pa tudi preobilne molitve.

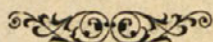
6. Če te tak dovoljen vzrok zadržuje, da ne moreš iti h kerščanskemu nauku, pa doma beri o praznikih iz katekizma, da ne pozabiš naukov svete vere.

7. Če ni drugače, da moraš iti na pot ali opraviti kak posel ravno na praznik, ki ga ne opravljaš prostovoljno, temuč iz potrebe, ne delaj si zavoljo tega skerbi, ker ti ni bilo mogoče, da bi bil opravil svoje navadne pobožnosti. Nadomesti jih s kratkimi zdihljeji, o katerih smo že povedali, da nadomestijo vse druge molitve.

8. Zapomni si slednjič, da osebe, katerim je dolžnost, doma varovati, na male otroke paziti ali bolnikom streči, morejo tudi posvečevati praznik, če so tudi pri eni sami sveti maši, ker vsa tista opravila veleva pravičnost in kerščanska ljubezen.*) V takih okoličnostih je delo sveto opravilo in ravno tako dobro, kaker dolga molitev.

(Dalje prihodnjič.)

Ne terjaj, da te Bog precej vsliši.

Človeku je vže prirojeno, da pri vsi in vsakoverstni tolažbi v terpljenji, vendar hrepeni po rešenji od svojih križev. Vsak dober prigovor mu dê dobro, ali vendar ne more vgasniti želje, prav velike želje, iznebiti se nadlog. Kliče, vpije k Bogu, naj ga reši, in prav ima; saj je tudi Kristus sam tako delal v velicih britkostih. Kaj se pa zgodi? Vsi zdihljeji, vse prošnje in molitve ne pomagajo, in glej, žalostna duša pade v še večo otožnost, misleč da njene molitve niso nič vredne, in, kar je še bolj žalostno, da jih Bog nigdar ne bo vslišal. Žalostnega serca se prime nepopisljiv nemir, strah in otožnost. V tacem stanju opusti duša molitev, ker je prepričana, da nič ne velja. V tej nepopisljivi žalosti ne govori drugega ko besede Kristusove: „Oče, ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih“; ali naj poglavitniše besede, ketere bi morale slediti, namreč: „Ali ne moja volja, temuč tvoja naj se zgodi“, te se boji izreči.

Sv. vera nas uči, da Bog svoje služabnike tako vodi, da služi Njemu v večo čast in slavo, njim pa v pravo srečo. Na kak način se pa to mora zgoditi, to vè Bog dobro, in On edino ima pravico določiti po kateri in kaki poti se to doseže. Naša dolžnost je, da se moramo božji naredbi podvreči.

---

*) Tu je imel pisatelj očitno le take kraje pred očmi, kjer je vsako nedeljo po več maš, in take okoliščine, kjer je pri hiši zadosti ljudi, tako da morejo vsi k maši eni prej eni pozneje. Kjer imajo pa samo eno mašo, ali pa kjer ni toliko ljudi pri hiši, da bi se mogli nadomeščati, tam ostane, kedor bolniku streže ali otroke varuje, po pravici doma brez maše, in bi bilo tudi greh k maši iti pa težko botnega človeka brez postrežba ali majhine otroke same doma v nevarnosti pustiti. Natorna postava je božja postava in gre pred vsako človeško, tudi cerkveno.

Ako toraj hoče Bog, da ti žalostna duša hodiš po poti velikih skušenj, terpljenja, zopernosti, ima popolnoma prav. Kar ti on odloči, je pa tudi za te prav. Podverzi se njegovi presveti naredbi, in gotovo boš prišla v nebesa po svoji ternjevi poti. Smeš pa prositi Boga, da ti polajša to terpljenje? Da, ker je tudi Kristus to storil. Ali varuj se obupnosti, ako te Bog precej ne vsliši. Prosi ga sè stanovitno in v voljo božjo vdano molitvijo. Vdanost v njegovo presveto voljo naj bo perva in poglavitna čednost, katero prosiš od Bogá. Reci mu v duhu ponižnosti: „Jaz sem prepričana, o moj Bog, da ne zaslužim tvojih milosti, celò čudim se, kako je mogoče, da mene velike grešnice ne veržeš spred svojega obličja. Glej, duša moja je žalostna do smerti, ali tvoja volja naj se zgodi!“ Ako boš tako molila, o poterta duša, se te bo Bog gotovo vsmilil in te rešil tvojih britkosti.

Ti misliš, da Bog ne posluša tvoje molitve, ker te pušča v velicih skušnjavah in britkosti, ali goljufaš se jako. V voljo božjo vdano, zaupljivo in stanovitno molitev Bog zmirom vsliši. Res je, da ti Bog morebiti ne da prav tisto, za kar ga prosiš. Ali veš pa zakaj? Ker vè dobro, da je tebi bolj koristno to, kar ti je on odločil, kaker to, kar si ti želiš.

In še več. Morda bi ti celò škodilo, ako bi ti dal to, kar ga prosiš. Namestu tega ti bo pa Bog dal druge milosti, kaker milosti, s katerimi se boš vadila v največih čednostih kerščanskih, ketere so: zatajevanje samega sebe, vdanost v voljo božjo, duh pokore. Dal ti bo milost premagati tvoje sovražnike; ali ta milost bo tako tebi pomagala proti napuhu, da boš zmirom v svojih vojskah in zmagah spoznala svojo ničvrednost in slabost. Čudila se boš dostikrat zmagam nad svetom, peklom in samo sebo, ker od ene strani poznaš svojo nepopisljivo slabost, od druge pa veliko moč svojih sovražnikov, in vender, z milostjo božjo si jih premagala.

Pomisli nekoliko na sv. Pavla. Oh kako in kolikokrat je prosil on Boga, naj ga reši gerdih skušnjav! Ali Bog ga ni hotel vslišati. In zakaj ne? Ker bi bila tako v nevarnosti Pavlova ponižnost. Kaj pa, morda je Bog zavergel molitve velicega aposteljna? Ne, ne, temuč rekel mu je: Moja milost ti je zadostna! 2. Kor. 12, 9. Tvojega terpljenja ti nočem vzeti, ker bi ti to služilo v pogubo, ali dal ti bom velike milosti, s katerimi boš vse svoje dušne sovražnike premagal.

Zalostna duša, misliš li, da je malo Pavlov na svetu? Oh da bi ti vedela koliko jih je! Kaj pa še, ako bi poznala njih britkosti! Zopernosti, noternje zapuščenje, grozne, nepretergane skušnjave so njih vsakdanja jed in pijača. Njih molitve se jim zdijo brezvspešne, ali dostikrat očitno spoznajo, da jim Bog da pa druge še večje milosti, katerih ga ne prosijo. Iz tega sledi, da vse vdane v voljo božjo stokrat na dan rečejo z jezikom ali sè sercem: „Bog vže vè kaj dela“!

P. H. R.

Papežev blagoslov.

1. Kaker se tako imenovana vesoljna odveza, tako se tudi papežev ali apostoljski blagoslov (papežev žegen) prišteva cerkvenim blagoslovilom ali blažilom. Toraj velja tudi o njem sploh to, kar je bilo povedano o „vesoljni odvezi“ na strani 59., v 2. zvezku letošnjega „Cvetja.“ To blažilo je pravi apostoljski blagoslov, s katerim je združen tudi popolnoma od-pustek. Sam namestnik Kristusov na zemlji, najvišji pastir svete cerkve, rimski papež, v katerem je najvišja blagoslovna oblast, kliče pri podeljevanju tega blagoslova božjo pomoč slovesno iz nebes. Ravno to se tudi godi, ako ga kateri drugi duhovnik v papeževem imenu podeljuje.

Odveza od cerkvenih kazni in cenzur ni s tem blagoslovom v nikakeršni zvezi.

2. Dokler niso roparsko vzeli Rimā svetemu očetu, so pa- peži navadno ta blagoslov dajali mestu in celemu katoliškemu svetu ob velikih praznikih, po raznih rimskih cerkvah, in sicer: veliki četertek in velikonočno nedeljo večidel pri svetem Petru; na Kristusov nebohod v Lateranu, in na Vnebovzetje Marijino (velika gospa, veliki šmarijin) pri sveti Mariji Veliki. Odkar so pa Pijemontezi priderli v Rim, ga ne morejo več deliti na na- vadni način po imenovanih cerkvah.

3. Da bi se ga mogel vdeležiti tudi zdaj še sleherni kato- liški kristijan, dovoljujejo sveti oče vsem patrijarhom, primasom, nadškofom in škofom na njih prošnjo, da morejo dva praznika na leto, in sicer na velikonočno nedeljo in še en drugi velik praznik, ki si ga sami izvolijo, vselej po slovesni veliki maši

zbranemu ljudstvu v imenu papeževem slovesno podeliti ta blagoslov s popolnoma odpustkom. Odpustek dobi sleherni katoliški kristijan, kedorkoli vredno opravi spoved in sveto obhajilo prejme ter je pričujoč v cerkvi, keder škof podeljujejo ta blagoslov, in tam nekoliko moli za svetega očeta, za blagoslovečega škofa in za sveto katoliško cerkev. Kjer je hiša blizu cerkve, se ga je celo z okna mogoče vdeležiti, ako kedo ne more priti v cerkev. Sveto obhajilo za papežev blagoslov na velikonočno nedeljo more zadostiti ob enem tudi za velikonočno sveto obhajilo; treba je pa imeti obojni namen.

Keder je sveto leto, takrat se ne daje papežev blagoslov.

4. Včasi dobe od papeža tudi navadni svetovni ali redovni mašniki oblast, da smejo podeljevati papežev blagoslov s popolnoma odpustkom celi župniji ali mestu, p. k sklepu misijona, duhovnih vaj, postnih ali adventnih pridig, če so podobne misijonskim, vender le z dovoljenjem viših cerkvenih prednikov in ne sè samo roko, temuč z raspelom.

Ravno tako so dobili tudi neketeri verski redovi oblast, da smejo podeljevati papežev blagoslov. Pri tem se morajo dotični redovni predniki deržati oblike ali obrazca, predpisanega od papeža Benedikta XIV. in vsled papeževega pisma Leona XIII. od 7. julija 1882 ga smejo dati le dvakrat v letu in nigdar ne ravno tisti dan in na ravno tistem kraju (ali mestu), keder in kjer ga dajo škof. Papež Klemen XIII. so tudi določili,¹⁾ da naj redovniki tega blagoslova ne oznanijo prej in da naj še posebej dobe zanj pismeno privoljenje od škofa dotične škofije. Sveti zbor za odpustke pa še zahteva, da smejo redovniki papežev blagoslov dajati le v svojih redovnih cerkvah, ne pa tudi pri redovnicah, če tudi bi bile pod vodstvom istega reda ali škofa; tudi ne v cerkvah, kjer ima ta red svojo bratovščino.²⁾

Keder se v podelivnem pismu ne zahteva na ravnost sveto obhajilo, zadostuje stan milosti božje brez svetega obhajila.

5. Konstitucija ali vstanovno pismo papeža Benedikta XIV.³⁾ veleva glede podelitve apostolskega blagoslova mej ostalim, da naj se nevedno ljudstvo prej pouči o tem odpustku. Pove naj se mu na kratko, kaj vse je treba storiti, da se v resnici prejme

¹⁾Bula Clem. XIII. „Decet Romanos Pontifices,“ 30 aug. 1763.

²⁾Congreg. Indulg. 4. febr. 1754.

³⁾Constit. Exemplis, 19. mart. 1748 Bull. t. XII. p. 226. seqq.

odpustek; kje, kateri dan in uro se bo dajal; kedaj, kje in koliko se ima moliti. Pred podelitvijo se ima zbranemu ljudstvu glasno prebrati pooblastivno pismo, najbolje tudi v deželnem jeziku.¹⁾ Na to se opomnijo verni, da naj se skesajo za radi svojih grehov. Mašnik v štoli in koretlju moli predpisano molitev ter na listni ali episteljski strani z roko da blagoslov, glasno govoreč: „Benedicat vos . . .“ To velja za takrat, keder slovesno dajo škof ali mašnik, nalašč pooblaščen po apostoljskem pismu, papežev blagoslov kerščanskemu ljudstvu.

Toliko o papeževem blagoslovu sploh.

6. Po „kazalu odpustkov in pravic“ se sme v papeževem imenu tudi ndom tretjega reda svetega Frančiška še posebej dvakrat v letu dati papežev blagoslov. Ta blagoslov se ne sme zamenjati s tisto „vesoljno odvezo,“ ki se jim daje devetkrat v letu. O njem naj se zapomni tole.

a) Da prejmo tretjeredniki odpustek, ki je združen s papeževim blagoslovom, je potrebna spoved, ki se pa sme opraviti že en dan prej in k čemer zadostuje tudi navadna vsakotjedenska spoved. Zahteva se tudi sveto obhajilo, ki se pa vsled dekreta Pija IX. od 6. oktobra 1870 sme prejeti tudi že en dan poprej. Glede prejeme svetega obhajila je dosti jasno povedano v „kazalu odpustkov“: „Vsi tretjeredniki obojega spola, ki po kerščanskem obredu izpovedo svoje grehe ter sveto obhajilo sprejmejo, imajo pravico popolni odpustek zadobiti ob tu naštetih dneh in priložnostih . . . . 8. dvakrat v letu, ko dobijo papežev blagoslov . . .“

Tudi tretjeredniki morajo pričujoči biti pri podelitvi blagoslova in morajo slednjič po namenu papeževem moliti za potrebe kerščanstva.

Mej svetim letom tudi tretjeredniki ne morejo dobiti popolnoma odpustka papeževega blagoslova. (22. dec. 1824. Decr. aut. n. 255.)

b) Kedo da ima pravico, dajati papežev blagoslov, to jasno pripoveduje poterjeni redovni obrednik z besedami: „Ta blagoslov . . . se sme dajati (redovni) skupščini zbrani, in sicer ga ima

¹⁾ Večidel zadostuje, če se reče: vsled pooblastila, podeljenega mi od svetega sedeža, bote prejeli i. t. d. Dovolj je, če ljudstvo ve da je mašnik pooblaščen od svetega sedeža. — P. I. Schneider. Die Ablässe. 1881. str. 632.

dati on, ki vodi to skupščino, ker po namenu papeževem temu vodniku pripada oblast, dajati blagoslov.“ Enako je določil tudi sveti zbor za odpustke 10. junija 1886: „Blagoslove, ki se imajo v papeževem imenu javno podeljevati, mora dajati cerkveni mož, ki je predstojnik tretjerednikom, v ta namen zbranim.“ (Benedictiones nomine Summi Pontificis . . . publice impertiendae dari debent ab ecclesiastico Viro, qui Tertiariis, in id coadunatis praeest.) Papežev blagoslov pa se vselej daje v papeževem imenu kakor to kaže že ime samo in kedorkoli ga daje, daje ga s papeževim pooblaščenjem. Ravno zato se mora prej brati papeževo privoljenje.

Tako se tudi dobljena oblast ne more drugemu prepustiti, razen ako je to v podelivnem pismu naravnost dopuščeno. Tudi redovni predstojniki ne morejo nikoger pooblastiti, da bi mesto njih dal papežev blagoslov; smejo pa po posameznih samostanih postaviti posebne vodnike tretjega reda in tudi svetovnim ali kakega drugega reda mašnikom izročiti vodstvo odvisne podružnice tretjega reda tod, kjer ni redovnikov svetega Frančiška. Ti namestni vodniki imajo oblast, svojim podložnim zbranim tretjerednikom dati papežev blagoslov dvakrat na leto, ali niso je dobili od redovnega predstojnika, temuč neposredno od papeža samega in sicer v tistem hipu, ko se jim je izročila služba vodnika tretjega reda.

Ker je bilo zgoraj pod št. 4. o papeževem blagoslovu sploh rečeno, da ga smejo neketeri redovi dajati, toda le v svojih redovnih cerkvah, ne sledi še iz tega, da bi ga tudi redovni predstojniki tretjega reda smeli dajati sebi podložnim redovnim občinam le v svojih cerkvah, ne pa tudi po družih. Saj ima po redovnem obredniku, ki ga je poterdil sveti zbor za cerkvene obrede 18. junija 1883, skupščini tretjerednikov blagoslov dati tisti, ki jo vodi, in po zgoraj omenjenem odgovoru svetega zbora za odpustke: cerkveni mož, ki je predstojnik tretjerednikom. Niti redovni obrednik, niti sveti zbor za odpustke ne delata v tem slučaju razločka mej redovnimi in drugimi cerkvami, mej redovnim predstojnikom in drugimi namestnimi vodniki. Če torej samostanski predstojniki sami vodijo tretji red, ali če je mesto njih kedo drugi iz samostana v to postavljen, ali če svetovni duhovnik vodi redovno podružnico, ali če jo obišče re-

dovni vizitator¹⁾, more vsaki teh veljavno dati svojim podložnim tretjerednikom v njih cerkvi papežev blagoslov.²⁾

c) Papežev blagoslov se mora dajati natančno po obrazcu, zapovedanem od papeža Benedikta XIV., in sprejetem v redovni obrednik.³⁾ Podeliti se sme le zbranim tretjerednikom, zbranemu ljudstvu tretjerednikov, ne pa ločenim in posameznim. Še bolnikom ne, ki niso mogli priti v cerkev, ali drugače opravičeno zadržanim udom, ker besede v obredniku govore le o skupščini zbrani in znano določilo svetega zbora za odpustke od 10. junija 1886 tudi pravi, da more predstojnik dati papežev blagoslov tretjerednikom, v to (v ta namen) zbranim. Ker se tedaj nigdar ne sme dati pri spovedi, zato tudi ni treba zanj prositi.

Slednjič je še opomniti, da dobe apostoljski blagoslov in ž njim združen popolnoma odpustek le pričujoči tretjeredniki, nikaker pa ne drugi pričujoči verniki, ker „kazalo odpustkov“ govori le o tretjerednikih obojega spola. Pod besedo „zbrano ljudstvo“ se razumevajo zbrani tretjeredniki. — Razume se samo ob sebi, da se tretjerednik tudi ne bi vdeležil blagoslova, ako bi šel ponj še v drugo sosedno redovno občino, kjer se morebiti daje kak drugi dan, ker kazalo naravnost pravi, da ga dobijo dva krat v letu. Drugače je s tistim, ki je namenjen vsem, p. o veliki noči, konec misijona, i. t. d.

Mašnik 1. ali 3. reda sv. Frančiška se tudi sam vdeleži tega blagoslova, keder ga daje drugim.⁴⁾

d) Zahteve papeža Benedikta XIV., navedene zgoraj pod št. 5., se smejo opustiti, keder se daje papežev blagoslov tretjerednikom. Zadosti je, ako se ravna po predpisih, ki se nahajajo v redovnem obredniku. Vsled tega odpade branje podeljene oblasti, ker je tista dana že v kazalu odpustkov in tudi oznanjena. Kar se tiče pouka, ga lahko da redovni vodnik pred podelitvijo blagoslova, ali takrat, keder ga oznani, ali ob priložnosti redovnih govorov. Čas in kraj, kedaj in kje se bo dal blagoslov, naj se vselej določno in o pravem času napove, posebno tistim posameznim in oddaljenim udom, ki še

1) III. poglavje vodila, §. 2.

2) Primeri: P. F. Tischler, Handweiser 1891. str. 264. sqq.

3) „Cvetje“ V. zv. 11.

4) „Cvetje“ IV. zv. 5.

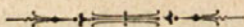

niso zbrani v redovno občino, da pridejo ponj v sosedno. Dati se sme le od altarja, na listni (episteljski) strani, brez strežnikov (nullis circumstantibus ministris), v koretlju in štoli; ne sme pa se dajati s pridižnice.

e) Podeliti se sme tretjerednikom le dva praznika v letu, ki jih določi redovni vodnik za svojo občino. Le dan in kraj, keder in kjer ga tudi škof dajo, sta naravnost izvzeta. Zovoljo velike milosti tega blagoslova naj se obderžava takrat, če je le mogoče, ob enem tudi posebno slovesna redovna skupščina ali shod, in sicer tak dan, ko je udom najložje, zbrati se v obilnem številu.

O papeževem blagoslovu posebej za smertno uro, drugikrat.

E.

Kerščanskim poslom.

III. POSEL SLUŽI GOSPODARJEM.

13. Kako se ima opominjati, svariti?

(Gospodarjem.)

1. Gospodarji imajo dolžnost, da poslom skêrbe za časni in večni blager. Zatoraj so opomini in svarila časih ne le koristni, so tudi potrebni. Hočeš pa, gospodar ali gospodinja, da bodo opomini izdali pri poslih, moraš jih prav obračati. Izveličarju se je zdela ta stvar tako važna, da nas je celo v evangeliju podučil o nji. Zato sem tu vteknil to poglavje, namenjeno največ gospodarjem. Zapomnite si to le.

2. Opominjaj posla, keder je res treba, iz ljubezni do bližnjega, opominjaj ga zavoljo napake, opominjaj ga, da bi ga poboljšal. Recimo: Gospodinja opazi, da je njena hišna prav nerodna, mahedrava, nesnažna. Opazi tudi to, da je lehkomišljena, da se druži s slabimi tovarišicami. Gospodinja čuti, da je dolžna dekléta opominjati, posvariti ga. Dobra gospodinja bo to storila iz ljubezni do dekleta, češ, mlada je, neizkušena, more ponesrečiti, zabresti, škoditi ji more časno in večno. — Keder dekleta opominja, mora gospodinja imeti pred očmi te dve napaki: nerodnost in lehkomišljenost. Kar ima dekleta dobrega na sebi naj ji pusti; zavoljo par pregreškov ji ne sme odrekati

drugih dobrih lastnosti. Dekle je, na primer, dobroserčno, voljno, pohlevno. Pametna gospodinja ji toraj tako le poreče: „Nežka, nekaj ti imam povedati; moram, ker te rada imam, in ker se mi te škoda zdi. Veš, ti imaš veliko dobrih lastnosti, toda — te dve napaki te bodo pogubile. Sama vidiš, kako si nespretna; kaj bo, če ostaneš taka nerodnežka? Pa tako si lahkomisljena; kaj bo, če ne dobiš gospodinje, ki bi nate pazila, zate skerbela?“ — Razumna gospodinja bo dekleta svarila, da bi ga p o b o l j š a l a: p o b o l j š a n j e, to je pravi namen. Kedor svariš, da si jezo ohladiš, kedor daješ poslu o vsaki priložnosti, pri najmanjem pregrešku, čutiti, da si ti gospodar ali ti gospodinja, ne svariš iz pravega namena, posla tudi p o b o l j š a l ne boš.

3. Ako posla svariš iz ljubezni, zavoljo p o b o l j š a n j a, takrat boš zadel tudi p r a v i n a č i n. Ljubezen gleda na osebo, na čas, na kraj. Ta človek je take kervi, drugi drugačne. Z malomarnežem bo govoriti krepkejše, z razburljivim miliše, z dobrovoljno lahkomisljenim blagohotno. — Kar zadeva čas, kedaj opominjaj, je na tem veliko ležeče. Sploh rečeno: ni svetovati posla koj po napaki osramotiti; boljše je počakati vgodnega časa. Tako premaguješ samega sebe, svarilo pa bo mirnejše, prevdarjenejše, pametnejše, bolj nepristransko, in zato se bo tudi bolje prijelo. Lastno zatajevanje daje svarilu višji blagoslov. Gospodarji, ki vedno opominjajo, svare, zavračajo, grajajo, oštevajo, se hudujejo, taki bodo poslom presedali, in pa nič ne bodo opravili. — Evangelij nam naznanja k r a j, kje se ima dati svarilo. Najprej, kaker pravimo, mej štirimi očmi. Posla osramotiti pred vso hišo, pred sopolli, pričo otrok, pričo tujih, in prijemati ga z bodečimi, zaničljivimi besedami, to je nekerščanskimi, to ne vodi do namena, uspeh je nasprotni.

4. Ako je dušno zveličanje posla res v očitni nevarnosti, takrat imaš resno in odločno stopiti na noge, zlasti ne prizanašati, keder spoznaš bližnjo priložnost v greh. Tu molčati in malomarno gledati, bi bilo brezvestno. Veliko poslov bi se bilo rešilo, ke bi bili gospodarji storili svojo dolžnost.

5- Kedor drugim pregreške in napake očita; jih sam ne sme imeti; sicer se mu lahko odverne: „zdravnik, zdravi samega sebe“. Čudni so gospodarji, ki posle v cerkev pošiljajo, sami pa n e g r e d o; ki jim branijo veselichenje, sami pa mislijo le na zabave in veselje; ki grajajo poslu obleko, sami pa se lepšajo in košatijo.

14. Skromnost.

(Perva sestra ponižnosti.)

1. Skromnost ali pohlevnost je primerjati vijolici in drugim cvetlicam, ki skrite cveto, pa prijetno diše, in so večkrat prav lepe. Marisiketeri gre mimo njih, pa jih ne vidi; kedor jih pa najde in odbliže pogleda, se jim čudi in priljubijo se mu. Podobno je s skromnostjo. Ljubeznivi ta cvet človeške duše je redek, ali čim rejši je, tem dražši je. Skromnost pridobiva in jemlje serca, nihče se ji vstavljati ne more. Poslom je skromnost najgotoviši pomoček, da si gospodarje pridobe, in ž njimi lepo prijateljski žive.

2. Kaj pa je skromnost? V čem je? Skromni se po u n a n j e m tako nosi, kaker znotraj zahteva ponižnost. Skromni ne pripoveduje, kaj je dobrega storil. Svojega bližnjega čisla in spoštuje. Vsakemu daje čast, ki mu gre. Rad se druží z majhinimi in ubogimi. Skromnost je omikana, zna se lepo obnašati. Različna je toraj od zlagane prijaznosti sveta. Skromni dečkos kmetov se ti bo priljubil, a ne dvorno vljudni gizdalin. Skromni ne nagli, ne vihra, drugih malomarno ne odpravlja. V vsem vedenju ima nekaj milega, prijaznega. Zahtevi so mu raji manjši ko večí, če tudi bi imel škodo. Časti in naklonov ne mara. Res je: so čednosti velike in vzvišene, a skromnost je izmej najljubezniviših čednosti. Skromni je izmej tistih ljudi, ki nimajo sovražnikov.

3. Sv. Vincencij Pavlanski je bil zgled skromnosti. Obnašanje njegovo je bilo tako ljubko in drago, da si je pridobil vsako serce. Vsakega je imel za boljšega, pametnišega, ročnišega, od sebe. Ni mu bilo težko, keder je svojo misel podvergel mnenju drugih. Rad je govoril o svojem nizkem rodu, in gospodi je predstavljal svojega rojaka, borega kmetiča. Vincencij je bil suženj v Tanisu, tam je spreobernal svojega gospodarja, muhamedana; vender nigdar ni o tem govoril. Ako je moral govoriti o dobrem, kar je on storil, je vselej pripisoval to gorečnosti drugih.

4. Posli, prizadevajte si za skromnost. Svet je poln derznosti in bahavosti. Velik biti, bahariti, domišljati si, pravdati se, zahtevljiv biti, to so napake našega časa, napake naše mladine, in žal, velikrat tudi napake naših poslov. Neskromnost

poslov priklíče velike nesporazumenja in krege mej gospodarji in posli. Sv. Pavel piše: „Vsem vam pravim: Ne mislite više o sebi, razen koliker se spodobi. Mislite skromno o sebi.“

15. Krotkost.

(Druga sestra ponižnosti).

1. „Krotkost je čednost, ki je še bolj redka od čistosti“, terdi sv. Frančišek Saleški. „Kedor je krotak, ima plemenito dušo. Vzvišen je nad vsem, kar bi mu vtegnili reči ali storiti. Akoravno ga ražalijo z besedo ali dejanjem, vender ne izgubi ne dušnega pokoja“, govori sv. Tomaž A. Krotki misli o bližnjem milo, dobrotljivo, ter se varuje vsake razburjenosti. Ako mu delajo krivico, ostane miren v besedah in vedenju. Glas mu ni vpíjoč, čelo ne nagubano. Keder govori, rabi najmiliše izraze. Razžaljivcu prijazno odpušča in prizanaša. Spravljiv je, ako tudi ni sam kriv. Zavoljo ljubega miru terpi tudi škodo. Poterljenje ima s slabostmi bližnjega. Boji se hitrosti, prenačljenja, in skerbno se varuje, da bi ne rekel nepremišljene besede, da bi miru ne kalil. Krotkost je ljubeznjiva premissljavost, ki zavoljo miru vse stori, vse terpi. Po pravici je rekel sv. Tomaž: Kedor je krotak, ima plemenito dušo. Izveličar sam blagruje krotke: „Blager krotkim, ker zemljo bodo posedli.“

2. Mojzes je 40 let z nebeško krotkostjo prenašal mermranje, prestope, grehe izraelskega ljudstva. Izveličar je bil neizrečeno miren, mil, dobrotljiv, krotak, kar se je videlo v pogledu, na obrazu, v besedi, na vedenju. Prenaša svoje slabostne učence, ter jih ljubeznivo zavrača. Množice ljudstva so burne, porivajo ga v morje; on ostane miren, ter stopi v čoln. Matere pridejo o nepravem času z otroci, učenci jih odganjajo, a Zveličar pravi: „Pústite malim, naj pridejo k meni“. Svojega izdajavca imenuje prijatelja. Da se opljuvati, biti, in molči. Na križu moli za sovražnike. Po pravici pravi o sebi: „Učíte se od mene, zakaj jaz sem krotak in serčno ponižen“. Izveličarja so posnemali svetniki.

3. Zoper krotkost greše gospodarji in posli. So gospodarji, ki mislijo, da s posli morajo govoriti le terdo, gorjupo; pravijo celo, da sicer nič ne opravijo. Namestu da bi mlade neizkušene posle lepo podučili, ljubko zavernili, pa jih begajo in žalijo. Tudi neketeri posli niso nič boljši. Revskajo, prenašajo se. Gospo-

darji in posli, ako hočete, da bo edinost mej vami, da bo mir v hiši, hrepenite po krotkosti.

16. Poterpežljivost.

(Tretja sestra ponižnosti).

1. Poterpežljivost je veličasten dar božji; preljub cvet človeške duše; prav potrebna čednost. Apostol Pavel naravnost pravi: „Poterpežljivosti vam je treba, da izpolnite voljo božjo.“ V bukvah pregovorov se bere: „Kedor je poterpežljiv, ima veliko pameti, in razumnost človekova se spoznava po njegovi poterpežljivosti.“ Poterpežljivost je kaker gost, debel plašč, v kateri se zavijajmo v dežju, snegu, toči, vetru, viharju, človeških britkostih, potujoči proti večnosti.

2. Ni stanu na svetu, kateremu ne bi bilo treba poterpežljivosti. Cesar in kralj, bogatin in revež, gospod in hlapec: poterpežljivi morajo biti. Akotudi bi imel vsega, česerkoli poželjš, poterpežljiv moraš biti. Poselskemu stanu pa je poterpežljivost posebno potrebna. V tem stanu imaš veliko priložnosti da se vadiš poterpežljiv biti. S poterpežljivostjo si nabiraš obresti za nebesa. Poterpežljivost je tajališče, v katerem se pride luje nebesko zlato.

3. Prideš v tuje mesto, priporočajo ti službo, vzameš jo, prepričaš pa se, da ni za nič. Dela preveč, gerdo ravnanje, vedno zapovedovanje, malo plače, in še najesti se ne moreš. Tu se ti poterpežljivost poskuša. Ostati moraš, ker si se oddala za nekaj časa. S časoma dobiš druge gospodarje. Veliko plače, dela kar je prav, toda v hiši ni vere. Štejejo ti minote, keder greš v nedeljo v cerkev. Pri drugih gospodarjih je vse dobro. Le gospodinja je sitna, zmirom berska, nič ji ni prav; razen tega sama ne ve, kako bi moralo biti. Zmirom te graja, ali si kriva ali ne, kajpada, posel mora biti kriv. Pri drugih gospodarjih imaš spet opraviti z razposajenimi otroci, s porednimi sopsli. To so izkušnje, v katerih se kaže, koliko je vredna tvoja poterpežljivost. Zopet prideš v službo, pa se ne moreš privaditi precej, ker si mečkav, počasen, nekam okoren. To ti očitajo, morda še priimke dajejo. Zdaj pridejo še drugi obiskat gospodarje; treba ti je, da se lično zavertiš, a kaj, ki ne znaš; to ti je še neprijetniše. Slabega zdravja si, šibkega telesa, delati moraš terdo, in vender ne smeš pokazati, da si hudo trudna. Morda je kedo v hiši, ki postopa

za teboj, a tega nečeš povedati, da ne bi napravila še večega pohujšanja. Oboliš in vidiš, kako neljubo je to gospodarjem, in da bi se te radi iznebili prej ko moči. To so same izkušnje, hude in terde!

4. Bodi kjerkoli, zmirom bodi miren in poterpežljiv. Ako boš nemiren in nepoterpežljiv, le pohujšal si boš stanje. Neki svet mož pravi: „Poterpežljiv bodi, in za žolčem boš kmalu okušal med. Čebele serkajo med tudi iz grenkih rastlin. Sv. Augustin pravi lepo tako le: „Grenka voda se je vsladila, ko je Mojzes vergel vanjo les. Dragi kristijan, keder terpiš, verzi les križa v vodo britkosti, in posladil se bo križ; posnemaj poterpežljivost svojega Gospoda“. V takih urah izprašuj samega sebe, če nisi sam kriv, in koliko, tistih in drugih neprijetnosti, ki jih spremeniti ne moreš. Ako po nedolžnem terpiš, glej, da terpljenje drago prodaš, kakor pravi zveličar. Daruj terpljenje za velike in male grehe svojega življenja. Glej svojega zveličarja, poterpežljivega od jasli do križa. Posnemaj zgled svetnikov, ki so Boga še prosili terpljenja, da bi se vadili v poterpežljivosti.

Zahvala za vslišano molitev.

Od Mirne peči na Dolenjskem.

Bilo je o svečnici letošnjega leta, da je mojega 2 leti starega fantiča napadla huda bolezen na vratu. Naredila se mu je neka bula, da ga je hotelo kar zadušiti. Prav težko je že dihal. V tej veliki sili se obernem sè zaupljivo prošnjo k Mariji in sv. Frančišku Seraf. in sv. Antonu Pad. in sv. Blažu z obljubo, da v „Cvetju“ naznanim, ako ozdravi. Hvala Bogu, kmalu se mu je obernilo na bolje in kmalu je popolno ozdravel. Zdaj bodi priserčna zahvala tem Božjim prijateljem, našim pomočnikom.

P. P.

Iz Vojnika.

Jaz starček pri 78 letih sem bil hrom z mojo nogo. Od kolena doli do stopala je bila skoraj ena sama rana. Iz nje je tekla smerdljiva tekočina, kar mi je oviralo hojo k božji službi. To je trajalo skozi celo leto. Priporočil pa sem sè v molitev

vernih v „Cvetji“ in tudi obljubil, da, če ozdravim, v „Cvetji“ naznanim. Tudi sem se priporočal sam Mariji Materi Božji, sv. Antonu Padovanskemu, sv. Frančišku Serafinskemu in sv. Roku. In glejte! uslišan sem bil. Noga je do malega zdrava.

J.

Od Savinje 27. aprila 1892.

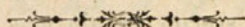
Neki človek nas je zamotal v prav zvito pravdo. Teško se je dala razvozlati. Zatorej se zatečem, ker je bil ravno mesec marcij, v varstvo sv. Jožefa in opravljam njemu v čast kratko molitvico. In srečno je premagala pravica nad osramočeno krivico. V nekem drugem slučaju nam je bilo po priprošnji sv. Jožefa čudežno pomagano pri živini. Slava Bogu in čast sv. Jožefu!

A. S. G. S.

Nadalje naznanjajo svojo zahvalo Bogu in njegovim svetnikom: L. F. z Notranjskega za odvernjenje neopravičene tožbe in druge milosti; M. K. iz cirčniške fare za premnoge milosti; N. Š. tudi iz cirčniške fare za ozdravljenje večletne bolezni v nogi; E. T. S. iz Cerčna za ozdravljenje; L. D. iz Celja za ozdravljenje možev in rešitev njegovo iz očitne smertne nevarnosti; A. J. iz škocijanske fare za prejeto dušno milost, posebno za svojega brata; L. C. iz Gorice za ozdravljenje. A. M. K. iz Boštanja za rešenje iz stisek in nadlog; neki posestnik s Koroškega za odvernjenje preteče nesreče pri živini; A. C. K. za odvernjenje velike nevarnosti glede nekega blaga in večkratno vslišanje v hudih stiskah dušnih in telesnih (za poslano podporo serčna hvala; Bog poverni!); P. M. J. za večkratno pomoč v bolezni in britkostih po vodi iz Lurda in mnogokratni devetdnevni; N. R. od Šent-Jurija na j. ž. za večkratno vslišanje v mnogih zadregah; A. P. iz Škal za zboljšanje zdravja, ozdravljenje materino in tudi nekega živinčeta; Fr. S. v Rajhenburgu za ozdravljenje in posebno milost izvolitve stanu; s. M. Č. za zboljšanje zdravja; neka oseba za ozdravljenje po devetdnevni na čast Lurški Materi Božji z dvema postoma in obljubo romanja k Materi Božji blizu Maribora; neka deklica za dobljeno službo; J. S. iz fare Sv. Helene na Ogerskem za najdenje zgubljenega škapulirja; T. L. od Sv. Roperta za ozdravljenje; neki deček iz Semiča za ozdravljenje dolge bolezni v desni nogi; M. G. za ozdravljenje neke osebe in najdenje neke

reči, zavoljo ketere je bila v nevarnosti ob poštenje priti; M. Č. od Sv. Trojice v Slov. gor. za srečno ozdravljenje; Fr. S. za dobljene milosti; M. M. od Sv. Antona v Slov. gor. za večkratno polajšanje hudih bolečin v dolgi bolezni; neka tretjerednica iz Gorice za vslišanje v zadregi bližnjega.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: pč. p. Felicijan Vezjak, mašnik 1. reda sv. Frančiška † 1. maja 1892 v Lankovicah, lep zgled velike ponižnosti; rajni udje 3. reda sšupščine svetotrojčke: Jožef Merčnik od Sv. Petra pri Radgoni, Helena Kranjec od Sv. Roperta, Jakob Hervat od Sv. Trojice, Marija Oma (roj. Postrak) od Sv. Jurija, Marija Mir od Sv. Jurija na Šavnici, Terezija Rokavec od Sv. Ane, Ana Žagavec od Sv. Trojice, Alojzija Brančič od Sv. Ane, Apolonija Vrabelj od Sv. Benedikta, Marija Rotar od Sv. Antona, Marija Mulec od Sv. Jurija na Šavnici, Apolonija Robič od Sv. Trojice, Neža Ornik od Sv. Roperta, Jera Iskra od Sv. Ane, g. Janez Filipič pri Sv. Lenartu v Slov. gor., Marija Malek od Sv. Urbana, Peter Košar od Sv. Antona, Ana Markeš od Sv. Urbana, Marija Zimonič iz Radgone, Marija Brumen in Ana Herman od Sv. Jurija na Šavnici; dolske skupščine pri Litiji: Frančišek (Ludvik) Poglajen, Janez (Fr. Seraf) Kišek, Anton (Fr. Ser.) Ključevšek, Janez (Aleksij) Pipan, Marija (Ana) Glavač, Uršula (Eliz.) Voje, Antonija (Klara) Merserko, Marija (Eliz.) Zupan, Helena (Marija) Primec, Marija (Ana) Bedene, Marija (Klara) Dernovšek, Antonija (Marija) Krajšek, Marija (Ana) Medvešek, Marija (Ana) Žonta, Katarina (Klara) Merzel, Ana (Serafina) Rapovž, Marija (Klara) Zidar, Marija (Frančiška) Lah, Kajetana (Antonija) Hostnik, Marija (Kristina) Bajec, Neža (Marija) Resnik, Brigita (Marija) Zupan, Jera (Marija) Kotar, Marija (Eliz.) Kramžar, Uršula (Marija) Stepic, Neža (Eliz.) Ocepek, Marija (Neža) Medved, Cecilija (Marija) Kravljaja, Marija (Angela) Nedved, Tomaž (Fr. Ser.) Žumeh; Št. Rupertske skupščine: pč. gosp. Alojzij (Fr. Seraf.) Košir, vodnik skupščine, Marija (Brigita) Gospodarič, Janez (Tobija) Komat; celjske skupščine: Ana Terezija Korber iz Polzelske fare.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: J. Fr. K. z družino v dušnih in telesnih potrebah; M. Š. v Košani za vdanost v voljo božjo in ozdravljenje že 5 letne bolezni; M. Š. za stanovitnost v dobrem; Fr. S. ženo za ozdravljenje, sinu za dober vspeh v šoli; A. Č. brata za spreobrnjenje; Fr. E. sebe in ženo za zdravje, poterpežljivost v dušnih in telesnih britkosti, napredek v čednosti in srečno zadnjo uro, enega brata za spreobrnjenje, družega za zdravje in da bi se lahko učil in stanovit bil v svojem dobrem namenu; neki mladenič, da bi spoznal svoj poklic, drugi za poterpežljivost v dolgi bolezni, da bi ga Bog rešil dušnih in telesnih stisek in da bi spoznal svoj poklic; M. G. za milost kerščanskega življenja; J. S., da bi dolžnosti svojega stanu prav spolnjeval, in Marijin zvest služabnik ostal celo svoje življenje; neka tretjerednica za pravo pamet in večjo in bolj gorečo ljubezen do Jezusa, priporoča tudi svojega brata, da bi se vernil na pot poboljšanja; T. L. od Sv. Roperta za zdravje.

Kak je grešnik.

Neki dan je srečal sv. Filip Neri sè svojim tovarišem smerdljivega psa na poti. Tovariš si je hitro nos zatisnil, ker je smrad bil grozen; sv. Filip se pa zanj ni zmenil. Kmalu potem srečata dve jako posvetni gospé, ketere so puščale za sabo jako prijeten duh. Tovariš Filipov je ponižno pobesil oči, ali sv. Filip si hitro pritisne ruto k nosu, ter se oberne na stran. Tovariš se temu jako čudi; on pravi sv. Filipu: „Prešnji duh je bil strašen, ta je pa res oživljajoč“. Na te besede odgovori sv. Filip: „Daj mi koliker hočeš smerdljivih teles, ali nigdar ne bodo tolikanj smerdela, kaker duša v grehu“.

Popravek.

Po naznanilih misijonskih in drugih časopisov smo povedali v lanskem tečaju na strani 347., da so dve sestri frančiškanki in en mašnik reda sv. Frančiška o preganjanju kristijanov na Kitajskem v deželi Šen-si kri prelili za sveto vero. To se je sodilo tako po nekem telegramu, ki pa nê bil zadosti jasen. Pozneje se je pokazalo, da je vmerlo vse troje za boleznijo legarjem. Pač pa so v nekem drugem kraju v deželi Hu-pé, kjer so tudi že bile frančiškanke, požgali jim hišo in cerkev ter jih popodili; družega hudega jim tudi tam neso storili.

la'v, itd. bi pričakovali là'v, la'va, la'vù itd. Ali pri nas je ostala beséda bliže nêmski obliki, sr. nêm. *lewe*; prim. me'č, me'ča got. *mîki*, stsl. mîčŭ in cê'rkà'v ali cî'rkà'v *Kîrche*, stsl. cîrkûi.]

Lê'vi, -a, -ò; lè'vi'ca (pó tèm primèrù je morebiti nastalò tudi dèsnî'ca nam. pravèga: dèsnî'ca, vènder prim. prekmursko dèsnî. -a -o), lè'vi'čàn, -č'na, -ò; Lè'vi'č'nik.

Lê'z'em, lè'stî, lè'st; podlè'z'ak (v Ribn. otrok, ki gré na božični dan «v va's»).

Mê'd, mè'dî' *Ers* (cf. rê'č, rê'čî'; se'č, sè'čî'; cè'v, cè'vî' itv.), mè'dé'n, mè'denî'ca ali mè'dé'n, mè'denî'ca; Dalm. Jerem. 52 c: «medenic», Jan. 13 a: «medenico». Slišal tih besèd nêsam.

Mê'h, mè'ha', mè'hò'vi, Dalm. Luk. 5 d: «Mihuvi, Mihé»; mè'sî'č'ak, mè'hu'r.

Mê'nîti se; mè'uj'enj'e, Dalm. Reg. č. vso B.: «dobru menenje», predg. č. prer. «mejnenja»; mè'nda; mè'nîti se, pomê'n'ak, pomê'n'kovati se; mè'uj'ati.

Mê'siti, Dalm. Mat 13 c: «omèssila»; v' mè's; z' mè's, z' mè's. z' mè'si, Dalm. Modr. 19 b: «z' mejsom»; mè'sati; z' mè'snj'a'va.

Mê's'ac, -sca; mè's'áč'àn, -č'na, -ò; mè's'áč'ina.

Mê'stò, -a; namè'stîti; namè'st'nik.

Mladè'nič, -i'ča. Dalmatinov deminut. «mladenič» (1. Mos. 21 b: «tiga Mladenciča») je, menda iz mladè'n'ac, -nca.

Mlê'kò -a; mlê'stî, mlê'st, sup. mlê'st; mlê'z'va; mlê'č'àn, -č'na, -ò; mlê'č'ak, -č'ka *Wolfsmilch*.

Mlê'tî, mlê't, sup. mlê't; premlê'vati.

Mrê'na, -e; mrê'nast, -a, -ò; Mikl. piše napàk «mrena», «mrenica» nam. «mrêna».

Mrê'tî, mrê't, sup. mrê't; v' mrètjé', Dalm. Reg.: «od smèrti inu vmritja».

Mrê'ž'a, -e; mrê'ž'ast, -a, -ò; zamrê'žiti; omrê'žje.

Nê- v: nê'kaj (*etwas*), nê'kaj (*irgend etwas*); nê'kà'daj; nê'kàdò'; nê'kakò' (nê'kokò' nê'kàkò'); nê'kakó'v, -va, -o izgovarja se navadno: nê'kakó'v, iz česàr nastaja nadalje: nê'kkó'v, nê'kó'v; tako je prišlo «nekov, -va, -vo» celo v knjige). Za nê'kjê' se sliši: nekjê' za nê'kàtéri: nekàtéri ali cèlò: nekte'ri, kar se meni zdi napàčua izréka.

Nê'dra, nê'dar; nê'drije, -a, nê'darje, -a, Dalm. Ec. 23 a: «nedèrje»; 2. Mos. 4 a: «Nederje».

Nê'ž'àn, -ž'na, -ò, takò bi se po naše izgovarjala ta beséda, kà bi bila domača; «njé'ž'àn» ne mòre bitî prav.

Nê'm, nê'ma, nê'mò; Nê'm'ac, -mca; nê'm'ski, -a, ò; nê'm'sčina.

Nê'm'am, -š itd.

Nê'tati, nê'tam *nieten*.

Nê'titi, nê'tim (o'gauj').

Nevê'sta, -e; nevê'stin, -a, -ò.

Obê'dò, -a; obê'dnica; obê'dovati, obê'dujem.

Odmê'vati, odmê'va se (naglas je mogóce da ');

Dalm. 1. Sam. 4 a: «de se je zemla odumévala», 1. (3.) Reg. 1 d: «dê se je zemla od nyh šraja odoumevala». Syr 50 b: «vsa hiša se je odomevala od tiga sladkiga glassu»; prim. 5. Mos 27 a: «rezoumej» 28 d: «nerezoumeješ», Mat. 15 a: «poslušajte inu rezouméte»

Odvê'tnik, -a; Dalm. Gal. 4 a: «Odvejtники inu Gerabi».

O'rêh, orê'ha (v Ribn. pomèni tudi: lèšnik).

Osobê'nik, -a; osobê'novati, osobê'nujem,

Dalm. 1. Mos. 47 a: «ossobenujo», Register bes.: «ossobejnik».

Oščê'vati, oščê'vam.

Pê'ga, -e; pê'gast, -a, -ò; pê'gati, pê'gata *Perlhuhn*, Valj. piše le: pegati; meni izréka nê znana.

Pê'ge, pê'g. Valjavec po gorènjski izreki: «pê'je pl. ono polumjesečasto od drva što rabi zidarom, da mogu svod graditi».

Pê'hati, vpê'hati se; pê's, Dalm. Jud. 4 a: «pejšco», b. «pejšico»; pê'sac, -šca; pê'sati, pê'sam.

Pê'na, -e; pê'nast, -a, -ò; pê'niti se; pê'nica, -e.

Pê'nez, -a, gen. po Valj. tudi: pené'za, g. pl. pené'z. V tēj besèdi je s mehak, kakar v: vítez in kné'z; torej: pē'nezem, pē'nezey.

Pê'sak, -ska; pēščé'n, -a, -ò.

(Dalje prih.)

Listnica.

G. J. L. — Ko nomen proprium se meni prav zdi Alpe ali Aljpe (rus Aljpy), za nemški appellativum «*die Alpe*» pa imamo seveda svojo besedo: planina. Da hočejo slovenske gospe kaker nemške fraue veljati za fine francoske «dame», to je pač ženska slabost, kateri se nê smemo čuditi ob času, ko imajo že tudi slovenski kmetje «soproge». Serčno pozdravljenje!

G. A. C. — Slovenski «peccare» je, koliker je meni znano, vsaj na Kranjskem dandanašnji v perfectivum, grešiti = greh storiti (ne: greh delati). Pri terjujem pa Vam, da nekedar menda ni bilo tako, in mogoče, da kje še zdaj ni. Kuzmič piše Mat. 18, 15: «Či pa pregriši proti tebi brat tvoj, idi ino ga pokaraj med tehom i med nyim samim. 21: Gospodne, kolikokrat pregreši proti meni brat moj, i odpustim nyemi?» V tej versti ima tudi Dalmatin: «Gospud, kulikukrat moram tedaj mojemu bratu odpustiti, kateri meni pregriši?» V 15. pa: «Aku pak tvoj brat zupér tebe gréši, taku pojdi tjakaj» itd. V Wolfovem Sv. Pismu stoji že na obeh mestih grešiti in je kaker zveza kaže v. perfectivum: «Ako pa greši zoper tebe tvoj brat . . . kulikokrat bo grešil zoper mene moj brat . . .» Tudi v pomenu *etwas verfehlen, nicht treffen* se rabi na Kranjskem «grešiti kaj» ko v. perf., le *sich verfehlen* se pravi: pregrešiti se. — Lepo se Vam priporočam!

G. J. Šolar, Minn. Amerika. — Vaše pismo od 6 febr. (ali marcija?) smo prejeli še le 11. majnika. Za poslani dolar smo dobili 2 gl. 20 kr., s čimer je plačan sedanji in prihodnji tečaj «Cvetja» in ostane za na dalje še 32 kr.; cena tečaju je za Ameriko namreč za 24 kr. višja. Kedaj gre vsaki zvezek iz Gorice, lahko vidite na poštnem pečatu. Bodite zdravi!
